

Draaiboek Aziatische hoornaar

5.1.2.e – 20 juli 2022

De Aziatische hoornaar is een artikel 17 soort. Dit betekent dat de provincie verantwoordelijk is voor het bestrijden van deze exoot. Omdat de zomernesten van de Aziatische hoornaar lastig te vinden zijn (in hoge boomtoppen) en omdat de soort in het zuiden van Nederland een flinke toename vertoont adviseert het NVWA en EIS om niet meer actief op zoek te gaan naar Hoornaarnesten. Bekende nesten dienen uiteraard wel bestreden te worden.

Door de levenswijze van de Aziatische hoornaar, is de afhandeling van meldingen afhankelijk van het soort melding. In het voorjaar worden vooral de koninginnen waargenomen, of makkelijk te verwijderen voorjaarsnesten. In de zomer gaat het veelal om werkers en zomernesten die zich hoog in de bomen bevinden.

Meldingen komen binnen via het NVWA, Waarneming.nl of bestrijders (5.1.2.e). Afhankelijk van het soort waarneming worden de volgende vervolgstappen onderscheiden:

1. Waarneming hoornaar in het (vroeg) voorjaar:

Het gaat hier om de koningin die een nieuw nest gaat maken. Het beste is om de koningin te doden om zo te voorkomen dat er een nieuw nest wordt gemaakt.

Benodigde acties:

- Gedood exemplaar: geen actie nodig
- Gevangen levend exemplaar: vraag (via de validator van waarneming.nl) of de waarnemer het insect alsnog kan doden (door hem in de vriezer te leggen), voor zover dit niet al is gedaan
- Losvliegend levend exemplaar: vraag (via de validator van waarneming.nl) of de waarnemer het insect kan vangen en doden als het mogelijk is. voor zover dit niet al is gedaan

2. Waarneming voorjaarsnest:

Dit zijn kleinere nesten met een beperkt aantal hoornaars. Hoe vroeger ze worden ontdekt, hoe makkelijker ze te verwijderen zijn. Hoe later in het voorjaar/zomer hoe groter de kans dat zowel het voorjaars als het zomernest wordt gebruikt.

Benodigde acties:

- Vraag de waarnemer (via de validator) om het nest kapot te maken en de koningin te doden. Als het nest al te groot is kan een bestrijder worden ingehuurd (zie ook punt 4).
- Hoe later in het voorjaar/zomer hoe groter de kans dat zowel het voorjaars- als het zomernest wordt gebruikt. In deze gevallen is het goed om het bestreden nest te controleren om er zeker van te zijn dat de koningin is gedood.
- Is de koningin niet gedood? Dan is er in de directe omgeving waarschijnlijk een zomernest. Hier kan naar gezocht worden, maar hoeft niet per se (zie 1^e alinea).

3. Losse waarneming zomer:

In deze gevallen gaat het om een werkster uit een bestaand nest. Deze wespen kun je het beste in leven houden en volgen naar het nest. Hier is een aparte [handleiding opsporing zomernesten](#) voor opgesteld. Dit zijn vaak wel tijdrovende en kostbare bezigheden. Vandaar het advies om hier van af te zien en alleen bekende nesten te bestrijden.

Mogelijke acties zijn afhankelijk van de situatie.

- Vind het nest (indien mogelijk en haalbaar)
 - o Vraag (via validator) of waarnemer naar het nest wil zoeken
 - o Bekijk de mogelijkheden om vrijwilligers in te zetten of lokale imkers. (NB: hier heb ik nog geen ervaring mee, je zou het kunnen proberen via de facebookpagina [opsporing Aziatische hoornaar Nederland](#) de Vlaamse [VespaWatch](#) .

- De Provincie Noord-Brabant, wil op korte termijn meedoen met een pilot waarbij losse exemplaren gezenderd worden, waarmee het nest eenvoudig gevonden kan worden. De pilot loopt al in Limburg.
- Bestrijd het gevonden nest (zie punt 4)

4. Waarneming zomernest:

Zomernesten zijn grote nesten (skippybal-formaat) in boomtoppen. Ze zijn vaak moeilijk vanaf de grond waar te nemen en vaak is er een hoogwerker nodig om het te verwijderen.

Benodigde acties:

- Benader een bestrijder om het nest te laten bestrijden. In het verleden is gebruik gemaakt van het bedrijf Traas in Zeeland, maar ^{5.1.2.e} kan dit ook. We hebben geen raamcontracten met bestrijders.
- Wanneer het nest bestreden is, wordt het NVWA op de hoogte gebracht

Belangrijke aandachtspunten bij het inhuren van een bestrijder:

- Idealiter wordt er geen gif gebruikt. Veel gebruikte verdelgingsmiddelen zijn namelijk niet bedoeld voor buitengebruik en kunnen schade geven aan de natuur.
- Indien er wel gif wordt gebruikt, dient het Hoornaarnest in z'n geheel verwijderd te worden om te voorkomen dat vergiftigde insecten door vogels worden opgegeten en het gif zo in het ecosysteem terecht komt.
- Hoe later in de zomer hoe sneller het nest verwijderd moet worden anders loop je het risico dat de koninginnen al zijn uitgevlogen. Een nest kan tientallen nieuwe koninginnen produceren die elk weer een nieuw nest kunnen beginnen dus tel maar uit...

Media aandacht

De Aziatische hoornaar komt vaak in het nieuws als "Monsterwesp". Dit is een onterechte titel. De soort is niet gevaarlijker of groter dan de Europese hoornaar. Toch is het een soort die (veel) media aandacht kan genereren.

Stem met de bestrijder af dat de provincie wordt geïnformeerd als hij/zij mediavragen krijgt. Zo wordt voorkomen dat we niet worden verrast. Licht de persvoorlichter in als er media-aandacht wordt verwacht.

De bestrijder kan vanuit zijn expertise de media te woord staan, maar is het niet de bedoeling dat hij/zij over of voor de provincie uitspraken doet. Beleidsvragen kunnen doorverwezen worden naar de persvoorlichter van de gedeputeerde (^{5.1.2.e}).

Relevante contactpersonen:

BR

